

סדר מועד | מסכת פסחים ע"א- ע"ז
פרשת יתרו | י"ח- כ"ד בשבט (31 לינאר- 6 לפברואר)

דף ע"א: קורבן פסח שנשחט בטעות

המחלל שבת בשוגג, צריך להקריב קורבן חטאת כדי לכפר על המעשה. למשל, אדם שנשחט בהמה בשבת, כי הוא שחט שבשבת אסור לשחוט בהמה, צריך להביא קורבן חטאת. רבי מאיר אומר בשם רבי יהושע, שאם יהודי התכונן לעשות מצוה, ולבסוף התברר שבשוגג הוא לא עשה מצוה אלא עברה, הוא אינו צריך להביא קורבן חטאת. למשל, אדם שנשחט בשבת קורבן פסח כדי לקיים את המצוה, ואחרי שהוא שחט את הכבש התברר שהקורבן טרף, יש לו חור בראות ואי אפשר להקריב אותו. האם הוא צריך להביא קורבן חטאת כמו אדם שנשחט בטעות בשבת? רבי מאיר אומר שאינו חייב, מפני שהוא התכונן לעשות מצוה, להקריב קורבן פסח.

דף ע"ב: עברה בשוגג

התלמוד מביא מקרה נוסף של אדם שעבר עברה בשוגג. את מצות ברית מילה מקיימים רק כאשר התינוק בן שמונה ימים או יותר, אבל אם הוא פחות מכן שמונה ימים, גם אם עשו לו ברית לא קימו בכלל מצוה. פעם אחת הזמינו מזהל שיבוא לכפר לעשות ברית לתינוק ביום שבת, ואכן הוא הגיע ומל את התינוק בשבת. והנה, אחרי הברית התברר שקרנה טעות. באותו בית היו שתי אימהות עם שתי תינוקות קטנים, ובטעות נתנו למזהל תינוק שהיה צריך למול אותו רק ביום ראשון. המזהל הצטער מאוד כי הוא עבר עברה בשוגג, מפני שבשבת מותר למול רק תינוק בן שמונה ימים, לא יותר ולא פחות, והתינוק השני היה בן שבעה ימים בלבד.

דף ע"ג: איסור אבר מן החי

מהו איסור "אבר מן החי"? אם אבר של בעל חיים נחתך ממנו כשהוא עדיין חי - אסור לאכול אותו. למשל, אם רגל של בהמה נקטעה בעודה בחיים, אסור לאכול את הרגל, אפילו אם אחר כך שחטו את הבהמה. "איסור אבר מן החי": "איסור" - יש איסור לאכול. "אבר" - אבר של בעל חיים. "מן החי" - שנקטע ממנו כשהוא עדיין חי. לגוים מותר לאכול כל סוג של בשר, גם מבהמה שפכל לא נשחטה, אבל האם מותר להם לאכול גם "אבר מן החי"? התשובה היא לא. לגוים יש שבע מצוות שאותן הם צריכים לקיים, ואחת המצוות הללו היא "אבר מן החי". גם לגוי אסור לאכול "אבר מן החי".

דף ע"ד: ענין עץ רימון שצלו בו באש קורבן פסח

את קורבן הפסח צריך לצלות באש. "כיצד צולין" את קורבן הפסח? המשנה אומרת שלקחו ענף של עץ רימון, הכניסו אותו בתוך בשר הקורבן ותלו אותו מעל האש וכן צלו אותו.

למה דוקא ענף של עץ רימון? התלמוד מסביר שבענפי עץ אחרים נותרת מעט לחלוחית, ואם יצלו את הקורבן על ענף של עץ אחר, יצאו מים מהענף ויגעו בקורבן ואז הקורבן יתבשל במים, אבל הלחלוחית שבענף הרימון אינה יוצאת גם כאשר צולים עליו בשר.

מן התלמוד

סדר מועד,
מסכת פסחים, דף ע"ה

"אמר רבה: רצה גחלת יביא, רצה שלהבת יביא. שלהבת בלא גחלת היכי משכחת לה - כגון דשפייה למנא משהא ואתלי ביה נורא"

שפייה - מרח אותו
משחא - שמן
נורא - אש

ח

הסבר: רבה אומר שהכהן הגדול יכול להכניס לשם הקטרת הקטורת או גחלת או שלהבת, ואפשר להביא שלהבת בלי גחלת על ידי שמושחים את הכלי בשמן ומדליקים בו אש.

★ | מן ההסטוריה

העיר צפת בימי גדולתה - אחת מארבע ערי הקודש

צפת נחשבה לאחת מארבע ערי הקודש בארץ ישראל. במאה ה-16 היא נכבשה בידי הטורקים, ובאותה תקופה התיישבו בה יהודים רבים ממגורשי ספרד והפכו אותה למרכז רוחני חשוב. מספרם של היהודים בעיר הגיע ל-13,000, הם עסקו במסחר ובמלאכה ומצבם הכלכלי היה טוב. באותו הזמן חיו בצפת גדולי המקובלים: ר' משה קורדוברו, האר"י, ר' חיים ויטאל, ר' יוסף קארו, המשוררים ר' ישראל נג'ארה ורבי שלמה אלקבץ, וצדיקים אחרים. בעיר היו 18 ישיבות ו-21 בתי כנסת. כמו כן, פעל בה בית הדפוס הראשון במזרח התיכון. במאה ה-17 החל מצבה של העיר לדעוך בעקבות אסונות שונים, החכמים שבה נפטרו או עזבו, והיא לא שבה למעמדה הקודם.

הרובע הספרדי בצפת, 1895 (Wikipedia)

על המפה

בית הקברות העתיק בצפת

בית הקברות העתיק בצפת נמצא במערב העיר צפת. זהו אחד מבתי הקברות העתיקים בארץ, וקבורים בו תנאים, אמוראים, מקובלים וצדיקים מכל הדורות. בבית הקברות מספר חלקות: החלקה הספרדית העתיקה, החלקה האשכנזית העתיקה, בית הקברות הצבאי, והחלקות החדשות. בכניסה אליו נמצא מקווה האר"י. בין היתר קבורים בבית הקברות הנביא בארי, רבי פנחס בן יאיר, רב סעדיה גאון, ר' יוסף קארו, ר' שלמה אלקבץ והאר"י, וכן קורבנות רעידת האדמה בשנת 1837 ולוחמי הפלמ"ח וההגנה שנפלו בקרבות על העיר. למעלה מ-700 אלף איש מבקרים בבית הקברות מדי שנה ופוקדים את קברי הצדיקים.

בית הקברות בצפת (Wikipedia)

מתפללים

לפניכם אירוע שעור דיון סוער:

בבניין משותף יש למטה מקלט שאמור לשמש את דיירי הבניין בשעת חירום חלילה. למשפחת כהן יש כ-30 כיסאות פלסטיק. בני המשפחה ביקשו לאחסן אותם במקלט, ואמרו שבשעת חירום הם יוציאו את הכיסאות או יאפשרו לכל הדיירים להשתמש בהם במקלט. הדבר עורר דיון סוער בקרב דיירי הבית.

מצד שני:

חלק מהדיירים טענו שחלילה בשעת חירום דווקא טוב שיהיו כיסאות במקלט שישמשו את הדיירים, ולכן נכון להתיר למשפחת כהן לאחסן שם את הכיסאות, ולעומת זאת לא לאפשר לדיירים אחרים לשים שם חפצים שלא יהיה בהם צורך בשעת חירום.

מצד אחד:

חלק מהדיירים טענו שהמקלט אינו מחסן, ועל המקלט להיות נקי וריק מאחר שמחר יבואו דיירים נוספים ויבקשו לאחסן חפצים אחרים במקלט ואין לדבר סוף. לכן אין לאפשר למשפחת כהן לשים את הכיסאות במקלט.

וא... מה עתכם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה ולהתפללתם עליה אתם מוזמנים לשתף אותנו ואולי היא תתפרסם אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים

חמ"ד של מושג

מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

"הטור" - רבי יעקב בעל הטורים

ר' יעקב בן אשר, המכונה "בעל הטורים", חי בספרד במאה ה-14-13. אביו היה רבנו אשר, הרא"ש, מגדולי הפוסקים הראשונים, וממנו למד תורה. חיבורו העיקרי הוא "ארבעה טורים" - ספר הלכתי הערוך לפי נושאים, מביא את סוגיות הגמרא ודעות הפוסקים שלפניו, ומכריע את ההלכה. כל אחד מארבעת הטורים עוסק בתחום הלכתי אחר: אורח חיים - בענייני היומיום; אבן העזר - בענייני נישואין ומשפחה; חושן משפט - בנושאים משפטיים; ויורה דעה - בענייני איסור והיתר. על בסיס ארבעת הטורים נכתב מאוחר יותר ה"שולחן ערוך", שהפך לחיבור ההלכתי המרכזי בעם ישראל. חיבור נוסף של ר' יעקב הוא פירוש "בעל הטורים" על התורה. בסוף ימיו עזב את טולדו, ומקום קבורתו לא ידוע.

מי אני?

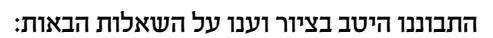
4 דקות

1. מכונה "מרן", "המחבר" ו"הבית יוסף".
2. נולד בספרד, גורש בגירוש ספרד, עבר משם לטורקיה, ולבסוף עלה לארץ וגר בצפת.
3. החיבור ההלכתי שכתב, "שולחן ערוך", התקבל על כל עם ישראל.
4. בנוסף כתב פירוש על הרמב"ם בשם "כסף משנה", וספר שאלות ותשובות בשם "אבקת רוקח".

ללא שם וטל

4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934	2883	2448	2448		2238	1948	0	
															
495 חתימת התלמוד	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן בית המקדש ה-2	הלל הזקן	הקמת בית המקדש ה-2	-422 חורבן בית המקדש ה-1	חונת בית המקדש ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	מתן תורה	-1311 יציאת מצרים	אפרים ומנשה	-1521 בניי במצרים	-1812 אברהם אבינו	-3760 בריאת העולם

- Ի՞նչ պետք է անել, որպեսզի հասնենք իմ ինքնաշեն տնակին՝
 Երևանի քաղաքում:
 Ե՛րբ հասնում եմ իմ տնակին՝
 Զ՛իտվում եմ իմ ինքնաշեն տնակին:
 Ի՞նչ եմ անում:

לשם "מזל טוב"

מי אני?

1. אני מורכב מארבעה חלקים: אורח חיים, יורה דעה, חושן משפט ואבן העזר.
2. אני מסכם את המסקנות ההלכתיות מהחיבור "בית יוסף" על הטור.
3. רבי יוסף קארו כתב אותי, ורבי משה איסרליש כתב עלי הגהות שמכונות "המפה".
4. התקבלתי בתור ספר הלכה מרכזי ומחייב לכל עם ישראל.

סדר מועד | מסכת פסחים, דפים ע"ה - ע"ז

דף ע"ה: טבי עבדו של רבן גמליאל

לתנא רבן גמליאל היה עבד כנעני מיוחד במינו ושמו "טבי".
עבד כנעני הוא גוי שמוכר את עצמו ליהודי להיות עבד, ואחרי שהוא טובל במקוה הוא חייב בחלק מן המצוות.
כאשר "טבי" נפטר, הצטער רבן גמליאל כל כך על פטירתו והתאבל עליו כמו שמתאבלים על קרוב משפחה שנפטר. שאלו את רבן גמליאל, הרי אין הלכה להתאבל על עבדים? ענה רבן גמליאל: **"עבדי טבי אינו כשאר העבדים, הוא עבד כשר"**, לכן אני מתאבל עליו.

בדף זה לומדים גם, **ששטי עזר לרבן גמליאל להכין את קורבן הפסח** - אחרי ששחטו את קורבן הפסח של רבן גמליאל, אמר רבן גמליאל לטבי עבדו: **"צלה את קורבן הפסח שלי על האש"**. כל כך הוא סמך עליו.

דף ע"ו: הבשר והחלב שהתבשלו יחד

אדם שפך בטעות חלב קר על בשר רותח שיש בו שומן. מיד כשנזכר שאסור לבשל בשר וחלב יחד, לקח את הבשר, ניקה אותו מהחלב והניח אותו בשקית, כי לא ידע אם מותר לאכול אותו אחרי שנגע בו החלב.

האם מותר לאכול את הבשר? עונה התלמוד כי אסור לאכול גם אותו וגם את החלב.

שמואל אומר, כי אם הניחו מאכל קר על מאכל חם שיש בו שומן, המאכל החם מבשל את המאכל הקר וכאילו הם התבשלו יחד. אם כן, הבשר והחלב התבשלו יחד, ובשר וחלב שהתבשלו יחד - אסורים.

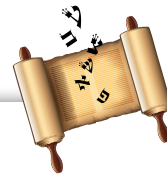
דף ע"ז: כהן הפסח

כל כהן שעבד בבית המקדש היה צריך להיות טהור, אבל כהן טמא אינו רשאי לעבוד בבית המקדש. למשל, כהן שהשתתף בהלכה של אבא שלו ונטמא מן הנפטר, אינו רשאי לעבוד בבית המקדש עד שיטהרו אותו.

מה קורה אם כהן טמא הקריב קורבן בבית המקדש?

התשובה היא שהוא גם עבר עברה, וגם הקורבן פסול. לכן, אם אדם התחייב להביא קורבן לבית המקדש, ואת הקורבן הזה שחט כהן פסול - האדם שהביא את הקורבן צריך להביא קורבן נוסף, כי הקורבן הראשון נפסל.

דבר תורה

עצתו של יתרו למשה לחלק את סמכויות השפיטה, ולקיים מדרגות שונות בשפיטת העם היא חכמה והגיונית ביותר. יש לשאול ולהבין מה עמד תחת מחשבתו של משה שבחר עד עכשיו לשפוט את העם לבדו?

ניתן לומר שמחלוקתם של משה ויתרו היא מחלוקת של כמות מול איכות. משה ראה וידע שהצורה בה תתנהל מערכת המשפט תחתיו תהיה איטית ואף מסורבלת יותר, אך רצה שכל דין תורה יעבור דרכו כדי להיות בטוח שייפסק בו הדין הנכון ביותר.

יתרו, לעומת זאת, הדגיש בפני משה שלעיתים נכון להתפשר על איכותם של הדברים בכדי שהם יוכלו להימשך לאורך זמן, ולהגיע לרובבות האנשים הנצרכים אליהם.

בסופו של דבר עצתו של יתרו מתקבלת, ומלמדת אותנו שלעיתים נכון להיות חכם, ולא רק צודק.

חידה!

במפגש למדנו על טבי, עבדו של רבן גמליאל. זהו את העבדים הבאים שמופיעים בתורה:

1. נמכר לעבד לשר הטבחים של פרעה

--	--	--	--

2. היו עבדים לפרעה במצרים

--	--	--	--

--	--	--

3. מכונה "עבד ה'"

--	--	--

4. נשלח להביא אישה לבן אדוניו

--	--	--	--	--

מלמד, אצל יושב 'אגלמא
גמל, אצל 'מלמד (מלמד)

שאלות השבוע

1. באיזה מקרה ייתכן שאדם יעבור עבירה בשוגג ולא יתחייב בקורבן?

2. איזה מאכל אסור גם ליהודים וגם לגויים?

3. מדוע התאבל רבן גמליאל כשעבדו נפטר?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לצייין את מס' העלון עליו אתם עונים.* בכפוף רואה חשבון

תלמוד ישראלי

בחנות חברת MEDISON
Talmudisraeli@Medison.co.il
טל: 03-9250225 פקס: 03-9265608

מייסד ועורך: מאיר יעקבסון
מנהל חינוכי ועורך: אבי רט
יו"ר חבר הנאמנים: ר"ח חיים פרייזמן